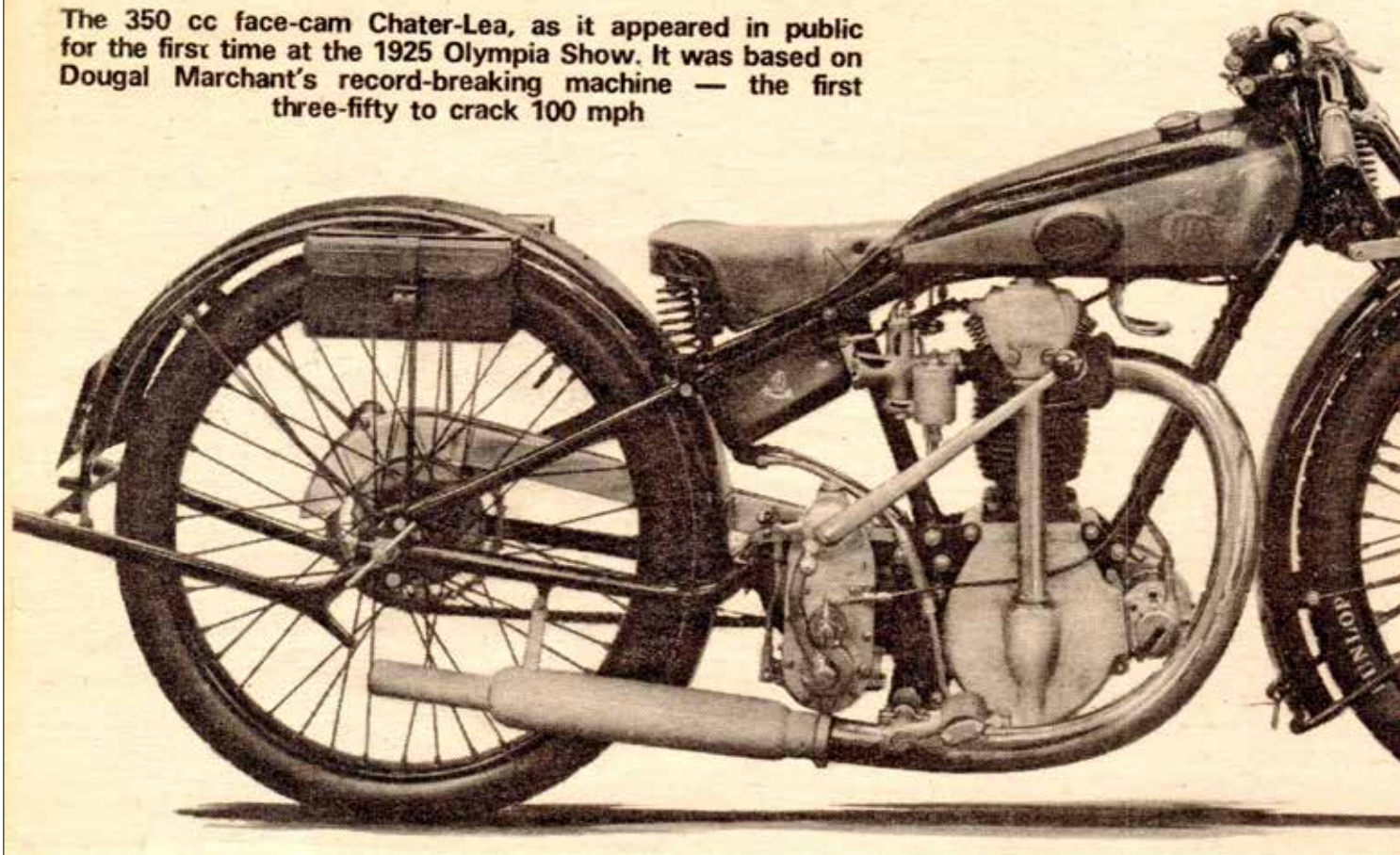

The 350 cc face-cam Chater-Lea, as it appeared in public for the first time at the 1925 Olympia Show. It was based on Dougal Marchant's record-breaking machine — the first three-fifty to crack 100 mph

CHATER-LEA

Den här gången klickar vi i gång och styr färdan mot England och London, där William Chater-Lea startade sitt företag 1890 med att tillverka komponenter till trampvelocipeder såsom tandemramar, trampnav med kedjekransar, bak- och framnav mm. Men redan 1903 började han sin egen motorcykeltillverkning. Ett känt årtal från många andra motorcykelföretag, exempelvis Husqvarna, Harley-Davidson m.fl. Fabrikslokalerna låg centralt i London, först på Golden Lane, därefter på Banner Lane, där man hade tillverkningen i ett nio våningshus. Redan 1907 hade William sin första bil - "Carette" - färdig för hugade spekulanter. Nästa bilmodell stod färdig 1913 och var på 8 hk, vattenkyld 4-cylindrig med egentillverkad motor. Ytterligare en modell blev klar 1921, men efter några hundra tillverkade bilar till priset 350 pund per styck upphörde all bilproduktion och man satsade istället på sportmotorcyklar.

Dougal Marchant på sin Chater-Lea på Brooklandsbanan

278 ADVERTISEMENTS. THE MOTOR CYCLE. SEPTEMBER 24TH, 1925.

CHATER-LEA

Wonderful World's Records

Mr. W. D. Marchant "all-out" in a long distance sidecar race in which his Chater-Lea Super Sports secured 8 World's Records.

Class B—350 c.c. Solo.

1 kilo. at 100.81 M.P.H.	1 Hour at 87.21 M.P.H.
50 kilos. at 87.05 "	50 Miles at 87.22 "
100 kilos. at 87.24 "	100 Miles at 87.06 "
200 kilos. at 84.11 "	200 Miles at 79.49 "
300 kilos. at 79.4 "	

Class C—500 c.c. Solo. (Taken with 350 c.c. Engine.)
1 kilo at 100.81 Miles per hour.

Class B/S—350 c.c. with Sidecar.

1 Hour at 73.63 M.P.H.	10 k'os. at 73.78 M.P.H.
2 Hours at 61.95 "	50 k. los. at 73.79 "
3 Hours at 61.54 "	100 k. los. at 73.72 "
10 Miles at 74.62 "	200 kilos. at 61.96 "
50 Miles at 73.86 "	300 kilos. at 61.56 "
100 Miles at 62.63 "	200 miles at 61.70 "

See Chater-Lea 1926 Models. Stand 28.
Centre Ground Floor.

Chater-Lea Ld. (Est. 1890) Banner Street, London, E.C.1.

Chater-Lea-annonser i The Motor Cycle den 24 september 1925

TELEPHONE: LETCHWORTH 8433
TELEGRAMS: CHATERLEA, LETCHWORTH

CHATER-LEA

ESTD 1890

Manufacturing Company Limited

CYCLE FITTINGS MANUFACTURERS & GENERAL ENGINEERS. SPECIALISTS IN AIRCRAFT COMPONENTS

ICKNIELD WAY,
LETCWORTH,
HERTS. ENGLAND

OUR REP. YOUR REP. DATE.

Fabrikens brevhuvud i en korrespondens 1972

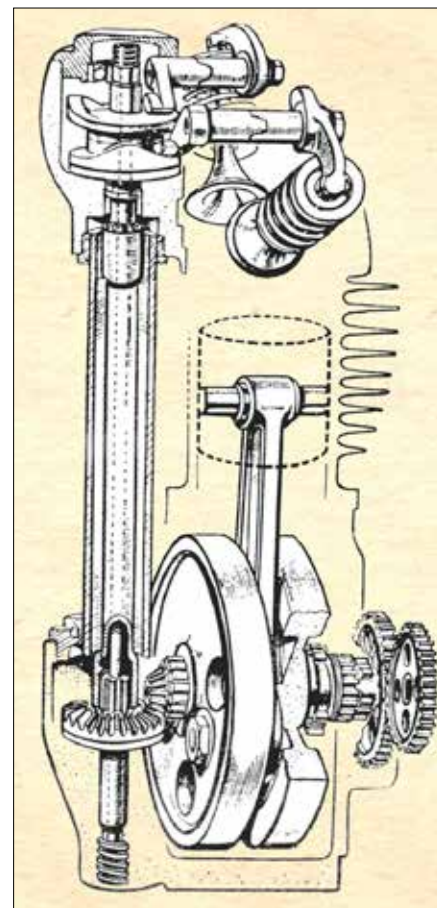
EA

Den etablerade tävlingsföraren Dougal Marchant anställdes som utvecklingsingenjör. Han hade då tävlat på bl.a. Zenith med MAG-motorer. Men nu inledde han en fantastisk tävlingsserie på främst Brooklandsbanan utanför London med flera världsrekord i 350cc-klassen och han var den förste som passerade den magiska gränsen 100 mph med en Chater-Lea motorcykel. Närmare bestämt den 1 april 1924 nådde han 100,81 mph eller 162,24 km/tim på flygande kilometer. Motorn var då en egentrimmad Blackburne-motor och sensationellt nog slog han även de snabbaste 500cc-motorcyklarna.

Men den lilla fabriken och dess konstruktör ville mer och redan på 1925 års Olympia-utställning för motorcyklar den 21-26 september presenterades de första två motorcyklarna med den egentillver-

kade face-cam-motorn. Och året efter lyckades man i september 1926 överträffa det tidigare satta rekordet med den nya noteringen 102,99 mph eller 165,6 km/tim. Som om inte det var nog bärgade man även sidvagnsrekordet med 82,29 mph och totalt bärgade Chater-Leas motorcyklar 28 olika världsrekord. Den egna face-cam-motorn som är en särdeles snygg motor där bland annat vår mc-åkande konstnär på Gotland, Magnus Hägg, har utnämnt den till den "snyggaste mc-motorn som har tillverkats". Chater-Lea-motorcykeln var ingen volymprodukt, det lär bara ha blivit totalt c:a 550 st. tillverkade face-cam-maskiner mellan 1925 och 1935. Själv kan jag glädja mig åt att inneha motornummer 14 och 186.

Min kompletta maskin var enligt uppgift den 12:e supersportcykeln som till-

Det tekniska utförandet av Chater-Leas face-cam-motor

verkades och leveransen skedde den 26/4 1926 till Möller och Norman i Stockholm som var den svenska importören. Data för face-cam-modellen 1926 var 349cc (71 x 88 mm borrning och slag) och med effekten 21 hk vid 6000 varv. Tvånivå-förgasare, vikt 131 kg och däckdimension 26x2 1/2. Toppfart 128 km/tim. Växellåda Moss 3- eller 4-växlad och ML eller BTH magnet. Pris i England 80 pund (ex.vis kostade en BSA 350cc drygt 51 pund). Övriga modeller på programmet var en 350cc med JAP sv-motor och pris 65 pund, d:o med Blackburne tv-motor och pris 70 pund, d:o med Blackburne-motor sv och pris 65 pund, d:o med JAP

Riktigt snygg logotype!

tv-motor och pris 68 pund samt en 545cc sv med egentillverkad motor för 65 pund och med sidovagn för 84 pund (samtliga priser från 1926 års engelska prislista).

Som lite plåster på sårn för utebliven krigsproduktion fick den lilla Chater-Lea-fabriken en stororder på 800 st. AA-cyklar med sidovagn med en 545cc sidventilmotor. AA stod för Automobile Association, alltså vägassistans, där man trafikerade det engelska vägnätet och var allmänt behjälpliga för trafikanter med problem på sina fordon. Jag har för mig att det finns en sådan mc i trakten av Lisjö. Och i Sverige hade man en motsvarighet i Indian med sidovagn som betjänade delar av det Svenska vägnätet under KAK:s ledning på 20-30 talet. Sådan assistans fanns kvar i vårt land så långt fram som på 60-talet.

Min face-cam-maskin härstammar från Hälsingland och Irene Åkerlind. Irenes far hade den som bruksmotorcykel på 40-50-talet. Historien före kriget är dock okänd för mig. Irenes man Lennart Larsson hade påbörjat reoveringen, där vissa delar var förnicklade. Jag fortsatte med blästring, lackering, tillverkning av tank, skärmstag, hjulaxel, fotpinnar, kedjeskydd mm. Men det var motorreoveringen som jag fick ägna speciell uppmärksamhet åt. Den bestod i ny vevtapp med lager och muttrar, balansering och riktning, nya ramlager, kannringar, ventilslipning, omlindning av magnet mm. Slutligen har jag fått ett fint bockat avgasrör från vännen Kjell Dahlström i

Närbild på face-cam-motorn

Gregger med sin C

Fyra bilder från Greggers arbete med reoveringen av motordetaljer

Vimmerby. Nu återstår förnickling av nämnda rör och vissa andra delar samt injustering innan jag kan få lyssna till musiken från en face-cam-motor.

För närvarande känner jag inte till någon mer face-cam-motor i Sverige, men det finns säkert någon mer och jag hoppas att ägaren i så fall hör av sig. En Chater-Lea med Blackburne-motor var under reovering i kalmartrakten, men är troligen nu såld utomlands. De svenska tävlingsframgångarna var inte

så framträdande som man skulle tro med tanke på världsrekorden i England. Delvis beroende på få sålda motorcyklar i Sverige och ingen av de mer kända förrarna körde ju Chater-Lea.

Men läser man 1926 års samlade tävlingsresultat så bärgade ändå Harry Vallin, Speed, 5 st. förstaplatser, 4 st. andraplatser och en tredjeplats - totalt 24 poäng. Som jämförelse kan nämnas att Sveriges "vinstmaskin nr 1", Erik Westerberg, bärgade 1926 totalt 42 st.

Chater-Lea sommaren 2017

förstaplats och summa 134 poäng. Erik körde H-D och AJS.

Avslutningsvis några ord från Motor Cyclings road test 1929: Även i England var Chater-Lea 350cc Super Sport en sällsynt motorcykel på vägarna, oftast bara använd av de verkliga entusiasterna, delvis beroende på det höga priset och den ovanliga konstruktionen. Vaghållningen fick bra betyg, då speciellt på leri-ga vägar, bromsarna fick också bra betyg avseende lätthanterlighet och broms-

förmåga. Motorn sjöng vackert på höga varvtal samtidigt som den var särdeles vibrationsfri i hela varvtalsregistret. Dock gick den något ojämnt på låga varvtal. Växellådan som 1928 byttes ut till Sturmey Archer fick bra betyg. Chater-Lea var motorcykeln för den som ville ha något annorlunda avseende utseende, kraft och de-

sign står det i slutorden. Den till testen lånade motorcykeln var ett begagnat men väl fungerande exemplar.

BAKOM PENNAN:
CHATER-LEA-
ÄGARE GREGER A
(FOTON GREGER
OCH MALKE)

Den helt
kompleta
reservmotorn

